

STRATEGIJE UČENJA U NASTAVI

Ovo je primjer koje sam strategije učenja primijenila u nastavi latinskog jezika i povijesti.

Ishod

Učenik prepoznaće pojmove povezane s političkim i/ili društvenim i/ili kulturnim procesima u razdoblju ranog Carstva

Aktivnosti

Kako predajem u 1.razredu i latinski i povijest dijelim učenike na dvije velike grupe: na latiniste i povjesničare (korelacija između ova dva predmeta) . Odabiru predmet koji im je draži i u kojem su uspješniji. Svaku od njih zatim dijelim na tri manje grupe od po četiri učenika: **Grupa Latinisti**: 1. Lovci na latinsko blago. 2. Umjetnost u službi politike 3.Nasilje u svakodnevnom životu i **Grupa Povjesničari**: 1. Politički agitatori 2. Kritičari 3. Nasilje u politici. Sve grupe imaju zadatku potražiti najvažnije pojmove i obilježja careva iz ranog Rimskog Carstva istražujući različite izvore (prije svega udžbenik povijesti koji već koriste u nastavi, zatim enciklopedije, sadržaje na internetu, video materijale, isječke iz dokumentarnih ili igranih serija / filmova i sl.) . Upozoravam ih na oprez pri korištenju izvora – važna je njihova vjerodostojnost. Dajem im odabrane ulomke tekstova na latinskom jeziku (prilagođeni su dobi i stupnju učenja) i smjernice svakoj od grupe kako bi što lakše došli do zadanog ishoda. Svaka od grupe odabire način prezentacije onoga što su doznali istražujući razne izvore.

1.dio - kod kuće, tjedan dana istražuju različite izvore informacija ; rok – tjedan dana

2.dio - u razredu, rok : najmanje tri školska sata - po jedan za prezentacije 1.,2. i 3.grupe (još bi jedan sat trebao za ujedinjavanje najvažnijih pojnova svih grupa i zaključaka svih rasprava)

Grupa LATINISTI : 1. LOVCI NA LATINSKO BLAGO

Učenici traže kod kuće u zadanom ulomku na latinskom iz Augustovog djela „Res Gestae Divi Augusti“ te u drugim izvorima koje su koristili ključne pojmove, prevode ih uz pomoć rječnika i traže njihove izvedenice (npr. princeps > principat > princip = osnova, temelj, početak > u principu = u općem, osnovnom smislu > principle (engl.) > principio (tal.). Prezentacija na satu - obogaćivanje vokabulara; koriste Quizlet

Grupa POVJESNIČARI : 1. POLITIČKI AGITATORI

Učenici kod kuće istražuju razne vrste izvora i na temelju toga izdvajaju najvažnije informacije o carevima. Vode računa o kronološkom slijedu vladara i njihovim najvažnijim kvalifikacijama. Na temelju pronađenih podataka o carevima odabrat će cara za kojeg žele na satu prezentirati izbornu kampanju kad bi danas bili izbori (jer carevi nisu dolazili na vlast izborima) i tko bi imao najviše šanse za pobjedu. Na satu predstavljaju usmeno drugim učenicima u dvije rečenice o svakome od careva . Traže od ostalih učenika da svakog od vladara razvrstaju u odgovarajući stupac : „dobri carevi“ i „loši carevi“. Glasnogovornik grupe vodi izbornu kampanju plakatom kojeg su zajedno napravili za onog cara kojeg su prethodno odabrali kao mogućeg pobjednika na eventualnim današnjim izborima, s napisanim pozitivnim odlikama i predizbornim obećanjima.

Rasprava na kraju prezentacija na temu može li odabrani car biti uspješan vladar u današnje vrijeme.

Grupa LATINISTI: 2. UMJETNICI U SLUŽBI POLITIKE

Učenici kod kuće traže podatke o književnicima koji su bili propagandisti cara Augusta (Vergilije, Horacije, Ovidije). Nastavnik im daje ulomak iz Ovidijevih „Metamorfoza“ o apoteozi Augusta i imaju zadatku prevesti ga na hrvatski koristeći rječnik. Ulomak je prilagođen razini znanja učenika i pretvoren u prozni tekst, kako bi ga lakše preveli. Nastavnik im daje upute kako čitati heksametar, pa na satu njihov predstavnik čita originalne stihove zadanog ulomka. Također na satu prezentiraju pomoću digitalnog alata Nearpod rezultate svog istraživanja o piscima Augustova doba i njihovoj političkoj podobnosti. U sklopu Nearpod prezentacije ubaćeni su kratki testovi i memo igre.

Grupa POVJESNIČARI : 2. KRITIČARI

Učenicima nastavnik zadaje dva ulomka koji opisuju cara Augusta. Jednom je autor Svetonije, a drugom Dion Kasije. Koriste hrvatski prijevod uz latinski original, u kojem traže najbitnije razlike u

opisu jedne te iste osobe. Trebaju uočiti kako njih dvojica imaju različito mišljenje o caru Augustu i u skladu s time ga i opisuju. Povjesničari moraju pristupati svakom povjesnom izvoru kritički (provjeriti tko je autor, u koje vrijeme piše,...).Na satu učenici prezentiraju rezultate istraživanja pomoću grafičkog organizatora (u centru je August, s lijeve jedan, a s desne drugi autor ...jedan je naklonjen caru, drugi nije) ; ističu važnost objektivnog pisanja povjesničara i u današnje doba (npr. o Domovinskom ratu) .

Rasprava na kraju prezentacija na temu ima li i danas umjetnika, osobito književnika, koji djeluju u službi današnje vlasti kod nas ili u svijetu.

Grupa LATINISTI: 3. NASILJE U SVAKODNEVNOM ŽIVOTU

Pomoću ulomaka latinskog teksta, koje im zadaje nastavnik, a koje učenici prevode kod kuće, istražuju tko je pisao o nasilju i u kojim segmentima svakodnevnog života je ono bilo vidljivo. Ponuđeni ulomci govore o nasilju : A) u zabavi , tj. gladijatorskim igrama (ulomak iz Augustovog djela „Res Gestae Divi Augusti“ B) u progonu kršćana (ulomak iz Tacitovog djela „Annales“ o Neronovoj krivici za požar u Rimu, o Isusu i kršćanstvu) , C) u odnosu prema robovima (ulomak „Seneca de servis“). Na satu prikazati ulomak igranog filma „Gladiator“, prezentirati u obliku tablice nasilja u tri područja svakodnevnog života Rimljana i koji autori pišu o tome. Pitati druge učenike u razredu što misle zašto su kršćani smetali rimskim carevima (podsjetiti ih da su carevi imali status božanstva).

Grupa POVJESNIČARI : 3. NASILJE U POLITICI

Učenici na temelju proučenih sadržaja trebaju uočiti kako je nasilje bilo prisutno i u politici : osim Augusta svi carevi iz Julio – klaudijevske dinastije su umrli nasilnom smrću. Carevi su bili žrtve, ali i oni sami su provodili nasilje nad svojim žrtvama. Učenici prevode prilagođene ulomke latinskog teksta na hrvatski (Tacit u djelu Annales opisuje kako je Klaudije naredio smrt svoje žene Mesaline i ubojstvo cara Klaudija) .Na satu koriste PowerPoint za prezentaciju rezultata istraživanja o političkim ubojstvima u Rimu.

Rasprava na kraju prezentacija o tome jesu li Rimljani bili nasilnjih od današnjih ljudi? Usporediti nasilja u suvremenom društvu u zabavi (npr. sport, nasilne igre na računalu), vjeri (npr. sukobi različitih vjerskih grupacija), robovima (u 21.st. još uvijek ih ima) i svim inferiornim društvenim skupinama.

Samovrednovanje će provesti svi učenici. Vršnjačko vrednovanje drugih učenika provodi svaka grupa prema upitniku koji je sastavio učitelj.

STRATEGIJE

- podcrtavanje i bilježenje ključnih pojmoveva na marginama tijekom čitanja

Učenici izdvajaju ključne pojmove iz teksta pomoću rječnika i tako dobivaju podatke za prezentaciju svog istraživanja.

- povezivanje informacija iz teksta s iskustvom i znanjima iz drugih područja

Informacije koje nalaze u tekstu učenici povezuju s iskustvom i znanjima iz povijesti, hrvatskog i stranih jezika, vjeronauka, etike, građanskog odgoja.

- analiziranje i sažimanje (izdvajanje bitnog od nebitnog)

Analiziraju zadane ulomke i izdvajaju najvažnije podatke koje će prezentirati u razredu.

- postavljanje i odgovaranje na pitanja koja zahtijevaju donošenje zaključaka koji tekst čine smislenim za učenika

Učitelj postavlja pitanja kojima učenike usmjerava na razumijevanje sadržaja i zaključivanje.

- parafranziranje (prepričavanje informacija ili ideja u tekstu)

Učenici prepričavaju drugim učenicima podatke koje su pronašli u tekstu.

- analiza i razrada ideja, primjera, podataka

Učenici analiziraju primjere i razrađuju podatke koje su našli tijekom istraživanja.

- argumentacija (zauzimanje stava i prikupljanje informacija koje podržavaju stav)

U raspravi učenici trebaju argumentirati svoje stavove, potkrijepiti ih primjerima.

- organizacija ideja (tablice)

Učenici koriste tablice za razvrstavanje „dobrih“ i „loših careva“ i za razradu nasilja u svakodnevnom životu.

- primjena znanstvenih metoda u istraživanju problema (istraživački pristup)

Učenici istražuju zadalu temu samostalnim odabirom izvora, ali istražuju i sadržaje koje im je dao učitelj (odabранe ulomke na latinskom)

- grupiranje informacija u smislene cjeline

Prikupljene informacije svih grupa treba ujediniti u smislenu cjelinu (ključne pojmove koje prepoznaju iz doba ranog Rimskog Carstva).

- vidno predavačavanje (stvaranje umne mape)

Učenici grafičkim organizatorom vizualno predavačavaju podatke različitih autora o istoj osobi.

Ksenija Jurišić, prof.